

In vitro evaluation of the inhibitory effect of prodigiosin pigment from *Serratia marcescens* on *Trichomonas vaginalis*

Elahe Mohammadi, Zohreh Momeni*, Leila Jabalameli

Department of Microbiology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

Abstract

Aim and Background: Microbial pigments are a type of secondary metabolite that can play a good role due to their antimicrobial properties. Prodigiosin is an antimicrobial tri-pyrrole pigment that can be extracted from *Serratia marcescens*. *Trichomonas vaginalis* is a protozoan that enters the human reproductive system. Trichomoniasis is the most common non-viral sexually transmitted disease treated with metronidazole. Side effects and drug resistance are the two main problems of this drug that make doctors look for new treatments. The aim of this study was to extract prodigiosin pigment from *Serratia marcescens* to evaluate the antiparasitic properties of this pigment against *Trichomonas vaginalis* in vitro.

Materials and Methods: *Serratia marcescens* strain RTCC 2281 was purchased from Razi Institute and mass cultivated. Prodigiosin was extracted using Ethyl acetate and acetone tools and the relativity of the pigment was confirmed by TLC chromatography, UV-Vis spectrophotometry, FTIR, and its effect on *Trichomonas vaginalis* and PC12 cell line was examined in different concentrations.

Results: Prodigiosin pigment at 10000 µg/ml in 24 hours and 5000 µg/ml and 2500 in 48 hours caused 100%, 92.89%, and 84.26% growth inhibition of the parasite. Its IC₅₀ in 48 hours was 112.8 µg/ml and the CC₅₀ of this pigment on the PC12 cell line reached 842.4 µg/ml.

Conclusion This pigment was tested on *Trichomonas vaginalis* and its toxicity on the cell line was 7.46 times (SI = 7.46), so it can be concluded that prodigiosin pigment had an antiparasitic effect more comprehensive study of prodigiosin composition in vitro and in vivo is suggested.

Keywords: Prodigiosin pigment, *Serratia marcescens*, *Trichomonas vaginalis*, Cell line, IC₅₀, *in vitro* Science

Corresponding author:

Department of Microbiology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

Email: zohreh.momeni@kiaau.ac.ir

برای مشاهده این مقاله به صورت آنلاین اسکن کنید

ارزیابی اثر مهاری رنگدانه پرودیجیوسین حاصل از باکتری سراشیا مارسسنس بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس در شرایط برون تنی

الهه محمدی، زهره مومنی*، لیلا جبل عاملی
گروه میکروبیولوژی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

چکیده

سابقه و هدف: رنگدانه‌ی باکتریایی نوعی متابولیت ثانویه است که با داشتن خاصیت ضد میکروبی می‌تواند به عنوان دارو استفاده شود. پرودیجیوسین یک رنگدانه تری پیرول است که از باکتری سراشیا مارسسنس قابل استخراج است. تریکوموناس واژینالیس، انگل تک سلولی است که با ورود به دستگاه تناسلی انسان سبب تریکومونیاژیس می‌شود. تریکومونیاژیس شایع‌ترین بیماری مقاربتی غیر ویروسی است که با مترونیدازول درمان می‌شود. عوارض جانبی و مقاومت دارویی دو معضل اصلی این داروست که محققان دنبال راهی برای حل آن هستند. هدف ما استخراج رنگدانه پرودیجیوسین و ارزیابی خواص ضد انگلی تریکوموناس در شرایط برون تنی است.

مواد و روش‌ها: سویه سراشیا مارسسنس RTCC 2281 از موسسه رازی خریداری و کشت انبوه شد. رنگدانه پرودیجیوسین را به کمک استات اتیل و استون استخراج نموده و خلوص نسبی رنگدانه با کروماتوگرافی لایه نازک، اسپکتروفوتومتری UV-Vis و FTIR تایید شد و تاثیر آن را در غلظت‌های مختلف روی انگل تریکوموناس واژینالیس و رده سولی PC12 بررسی شد.

یافته‌ها: رنگدانه پرودیجیوسین در غلظت ۱۰۰۰۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر در ۲۴ ساعت و غلظت‌های ۵۰۰۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر و ۲۵۰۰ در ۴۸ ساعت به ترتیب ۱۰۰٪، ۹۲/۸۹٪ و ۸۴/۲۶٪ باعث مهار رشد انگل شدند. میزان IC50 آن در ۴۸ ساعت ۱۱۲/۸ میکروگرم بر میلی‌لیتر نیز بوده و CC50 این رنگدانه بر روی رده سولی PC12، ۸۴۲/۴ میکروگرم بر میلی‌لیتر به دست آمد.

نتیجه‌گیری: این رنگدانه بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس موثر بوده و سمیت آن بر روی رده سولی با غلظت ۷/۴۶ برابر بوده است (SI = ۷/۴۶) لذا مطالعات جامع‌تری برای بررسی ترکیب پرودیجیوسین در شرایط برون تنی و درون تنی پیشنهاد می‌گردد.

واژگان کلیدی: رنگدانه ی پرودیجیوسین، سراشیا مارسسنس، تریکوموناس واژینالیس، رده سولی، IC50، lau Science.

مقدمه

باعث افزایش خطر ابتلا به بیماری‌های مقاربتی مانند HIV و HPV است. این تک یاخته به‌طور شگفت‌انگیزی می‌تواند با ارگانسیم‌های دیگر روابط همزیستی و مسالمت آمیز داشته باشد. تریکوموناس واژینالیس، واژن زنان را تحت کنترل خود قرار داده و به نوعی باعث ایجاد تغییر در میکروبیوتای واژن شده و سبب دیس بیوزیس می‌گردد. در زنان سالم، میکروبیوتای واژن با وجود تعداد زیادی از میکروارگانسیم‌های هوازی و بی‌هوازی که در یک محیط مناسب تحت کنترل باکتری‌های جنس لاکتوباسیلوس (*Lactobacillus*) زندگی

تریکوموناس واژینالیس (*Trichomonas vaginalis*) عامل بیماری تریکومونیاژیس، یک بیماری شایع مقاربتی است که

نویسنده مسئول:

گروه میکروبیولوژی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

پست الکترونیکی: zohreh.momeni@kiau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۷

شناخته شده عبارتند از، پرودیجیوسین و آن دسیل پرودیجیوسین. ساختار این رنگدانه در سراشیا و استرپتومایسس (*streptomyces*) به خوبی شناخته شده است ولی هنوز اطلاعات دقیقی از عملکرد این رنگدانه و نحوه ایجاد آن مشخص نیست تولید این رنگدانه در باکتری سراشیا قدمت بالایی دارد و در گذشته از آن برای جنگ‌های بیولوژیکی استفاده می‌شده است (۹). با توجه به اهمیت موارد فوق، هدف از این مطالعه جداسازی رنگدانه‌ی پرودیجیوسین از باکتری سراشیا مارسسنس و تاثیر آن بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس بود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه به روش مداخله‌ای-تجربی به شرح زیر انجام شده است:

الف - بخش جداسازی رنگدانه از باکتری

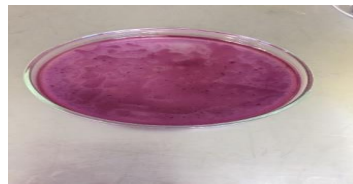
نمونه استاندارد سراشیا از مرکز سرم سازی رازی RTCC (*Razi type culture collection*) با کد ۲۲۸۱ خریداری شد. باکتری در محیط نوترینت آگار به مدت ۲۴ و ۴۸ ساعت در دمای ۲۸ درجه ی سلسیوس انکوبه گردید. به جهت اطمینان از باکتری تست‌های بیوشیمیایی انجام و نتایج را با فرنس‌های معتبر مقایسه و مطمئن گردید. سپس جهت تولید انبوه رنگدانه، باکتری‌ها را به محیط کشت نوترینت برات منتقل و به مدت ۲۴ تا ۴۸ ساعت در دمای ۲۸ درجه سلسیوس انکوبه شد. محیط‌های کشت مایع، با دور ۱۴۳۴ RCF به مدت ۲۰ دقیقه سانتریفوژ و سپس مایع رویی محیط کشت دور ریخته شد. رنگدانه و سلول باکتری در ته فالدکون قرار گرفتند که در مرحله به مرحله با اضافه کردن استون، اتیل استات و سانتریفوژ، مایع رویی حاوی رنگدانه به دست آمد. برای اطمینان از تولید رنگدانه، مقداری از آن در دو لوله ریخته و محتوای لوله اول را با یک قطره HCl و محتوای لوله‌ی دوم را با یک قطره آمونیاک مورد بررسی قرار داده شد که در حالت اسیدی-قرمز یا صورتی و در حالت قلیایی-زرد یا برنز می‌شود. سپس نوترینت برات حاوی ارگانسیم، با دور ۱۴۳۴ RCF مدت ۲۰ دقیقه سانتریفوژ گردید.

می‌کنند، مشخص می‌شود. شایع‌ترین عدم تعادل میکروبی واژن واژینوز باکتریایی است، یک بیماری چند میکروبی که با چندین پیامد نامطلوب باروری همراه است (۱،۲). تک‌یاخته تریکوموناس باعث افزایش خطر زایمان زودرس و تولد نوزادان کم وزن می‌شود و نیز سبب افزایش ریسک سرطان دهانه رحم در زنان و سرطان پروستات در مردان می‌گردد (۳). درمان اصلی و استاندارد جهانی برای تریکوموناس واژینالیس مترونیدازول یا تینیدازول است (۴). این آنتی‌بیوتیک‌ها از خانواده ۵-نیتروایمیدازول بوده که باعث اختلال در سیستم هیدروژنوزوم و کاهش سیستم اکسایش انگل می‌شود. دارو به شبکه ردوکس با واسطه تیوردوکسین متصل شده و از تیوردوکسین ردوکتاز جلوگیری می‌کند (۵). رنگ‌ها مهم ترین پارامتری هستند که در ارتباط با هر ماده‌ای، توجه مصرف کننده را به خود جلب می‌کنند. این رنگدانه‌ها به صورت طبیعی و مصنوعی تولید شده که رنگدانه‌های طبیعی را می‌توان ارزان تر، سریعتر و بیشتر تولید نمود. بسیاری از رنگ‌های مصنوعی به دلیل داشتن اثرات حساسیت‌زایی، سرطان‌زایی و سمی بودن حتی به مرحله ممنوع شدن هم رسیده اند. اثرات نامطلوب رنگدانه‌های مصنوعی، محققان را به سمت کشف و تولید رنگدانه‌های طبیعی سوق داده است. بسیاری از رنگدانه‌های میکروبی نه تنها به عنوان عوامل رنگی در صنایع مختلف مواد غذایی و آرایشی کاربرد دارند، بلکه دارای فعالیت‌های ضد سرطانی، آنتی‌اکسیدانی، ضد التهابی و ضد میکروبی نیز بوده و در صنایعی مانند نساجی، پلاستیک، رنگ، کاغذ و چاپ استفاده شده‌اند (۶). سراشیا مارسسنس (*Serratia marcescens*) جز باکتری‌های ساپروفیت و غیر بیماری‌زا دسته بندی می‌گردد که به دلیل داشتن رنگدانه‌ی قرمز به خوبی قابل شناسایی هستند (۷) پرودیجیوسین، یک رنگدانه قرمز خطی طبیعی است که توسط سراشیا مارسسنس به عنوان متابولیت ثانویه تولید می‌شود. این رنگدانه دارای فرمول شیمیایی $C_{20}H_{25}N_3O$ بوده که از نظر ساختاری یک رنگدانه قرمز سه خطی است. این رنگدانه به عنوان متابولیت ثانویه باکتری در غشای سلولی و گرانول‌های داخل سلولی باکتری‌های گرم مثبت و گرم منفی تجمع می‌یابد (۸). رنگدانه‌های پرودیجیوزینین جز متابولیت‌های ثانویه هستند که باکتری‌های گرم منفی و گرم مثبت قادر به تولید آن می‌باشند امروزه این رنگدانه به دلیل سرکوب فعالیت شدید سیستم ایمنی و خاصیت دارویی و ضد سرطانی بسیار مورد توجه قرار گرفته است، دو مورد از انواع این رنگدانه به خوبی

شکل ۲: فالکون حاوی محیط کشت و باکتری سراشیا که تولید رنگدانه کرده است

مایع رویی و رسوب سلولی با استون و استات اتیل استخراج گردید برای انجام این امر به نسبت برابر ابتدا اتیل استات به رسوب افزوده و با دور RCF ۱۴۳۴ مدت ۲۰ دقیقه سانتریفوژ گردید. دوباره استون را اضافه کرده و با دور RCF ۱۴۳۴ مدت ۲۰ دقیقه سانتریفوژ گردید. رنگدانه موجود در رسوب سلولی به مخلوط اتیل و استون اضافه شد و یک رسوب سفید رنگ در انتهای فالکون باقی ماند. رسوب را چند بار سانتریفوژ کردیم تا رسوب سفید ظاهر شد عصاره های رنگی استات اتیل و استون را از فیلتر سر سرنگی ۰/۲۲ میکرومتر عبور داده سپس در ظروف تبخیر در دمای اتاق قرار داده تا تبخیر شده و پودر ظاهر گردید بعد از گذشت دو روز اتیل و استون به دلیل فرار بودن از بین رفته و رنگدانه به ظرف چسبید (۱۰،۱۱).

شکل ۳: تصویر سمت راست رنگدانه ای جدا شده درون پلیت ریخته شده تا خشک گردد، تصویر وسط پودر رنگدانه ای خشک شده، تصویر سمت چپ جمع آوری رنگدانه درون میکروتیوپ و نگهداری در ۲۰- درجه سلسیوس

جهت اطمینان، الگوی جذب رنگدانه پرودیجیوسین با طول موج های مختلف بررسی شد. رنگدانه پرودیجیوسین در طول

موج ۵۳۵ نانومتر بیشترین جذب را داشت. با استفاده از کروماتوگرافی لایه ی نازک، خالص بودن رنگدانه تایید گردید. رنگدانه ی پرودیجیوسین با استفاده از صفحات TLC پوشش داده شده با ژل سیلیکا جدا شد. (در این مرحله در دستگاه فاز ثابت ژل سیلیکا G می باشد و فاز متحرک ما کلروفرم، دی کلرومتان و استون است). در مخزن کروماتوگرافی، حلال های کلروفرم، دی کلرو متان و استون با نسبت های ۴:۲:۴ v/v استاندارد گردید و ریخته شد. مقدار Rf کروماتوگرام در صفحات TLC مشاهده و با Rf استاندارد پرودیجیوسین تطبیق داده شد (۱۰،۱۱). برای بررسی دقیق تر رنگدانه، در نهایت پودر رنگدانه را به وسیله FTIR مورد بررسی قرار گرفت.

ب - بخش کشت انگلتریکوموناس واژینالیس

سوش تریکوموناس واژینالیس تایپ H ژن اکتین با کد ثبت KP400513 از بانک انگلی دانشگاه آزاد واحد کرج تهیه شد. کرایو ویال های حاوی سوش انگل تریکوموناس واژینالیس را از فریزر ۷۰- درجه سلسیوس بیرون آورده و با سرعت به کمک سمپلر محیط TYM کامل انتقال داده شد. طی پنج مرحله پاساژ یک روز در میان، تعداد انگل، به انبوه چندین میلیونی رسید. محیط TYM کامل، حاوی ۱۰ درصد سرم گوساله استریل به همراه آنتی بیوتیک هایی شامل آمفوتریسین B (۲/۵ میکروگرم بر میلی لیتر)، سفتریاکسون (۱۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر)، سیپروفلوکساسین (۵۰ میکروگرم بر میلی لیتر) می باشد (۱۲). برای شمارش تعداد انگل از لام نئوبار استفاده شد به اینصورت که از محیط کشت حاوی انگل در انتهای لوله ۵۰ لاندا انگل برداشته داخل میکروتیوپ ریخته شد و ۵۰ لاندا رنگ تریپان بلو به آن اضافه کردیم به خوبی مخلوط شد و سپس بر روی لام ریخته و زیر میکروسکوپ تعداد انگل را شمارش گردید برای بدست آمدن تعداد انگل:

تعداد انگل در یک خانه ۱۶ تایی موجود در لام نئوبار $2 \times 10000 =$ تعداد انگل در میلی لیتر

$$cell/ml = \frac{Average\ of\ cells}{mm^2} \times 2 \times 10000$$

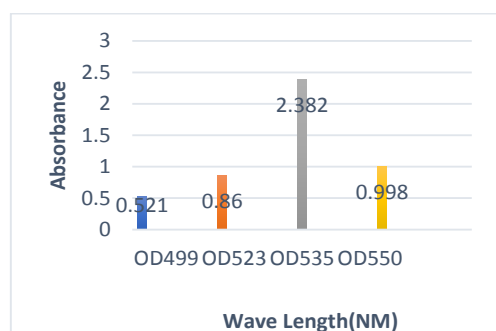
جهت انجام آزمایش از پلیت های استریل ۲۴ خانه ای استفاده گردید. برای دقت بیشتر، هر کدام از رقت های رنگدانه تهیه شده در ۲ چاهک انجام و آزمایش ۳ بار تکرار شد. مطابق روش

نوری سلول تیمار شده با رنگدانه است. در نهایت محاسبات با نرم افزار Graphpad prism9 انجام گرفت.

$$\text{درصد حیات} = [AT-AB].[AC-AB] \times 100$$

یافته‌ها

نتایج حاصل از تست بیوشیمیایی باکتری سراسی، با اطمینان نوع باکتری را تایید نمود. نتایج حاصل از خوانش طول موج و غلظت رنگدانه در ۵۳۵ نانومتر با دستگاه UV-Vis با توجه به مشاهدات در مقالات متعدد و خوانش رنگدانه در غلظت‌های متفاوت در طول موج ۲۰۰ تا ۶۰۰، مقدار جذب در ۵۳۵ برابر با ۲/۳۸۲ می‌باشد لازم به ذکر است خوانش این غلظت با حلال اتیل استات و استون انجام گردید (۱۳).

نمودار ۱: بررسی تولید رنگدانه در غلظت‌های مختلف در حلال اتیل استات و استون

نتایج حاصل از کروماتوگرافی لایه نازک TLC رنگدانه‌ی پرودیجیوسین نشان از خلوص رنگدانه داشت دلیل انجام TLC در این مرحله اطمینان از خلوص بودن رنگدانه است. وجود یک لکه رنگ و بالا رفتن آن نشان از خلوص بودن پرودیجیوسین دارد. برای بدست آوردن Rf طبق فرمول زیر عمل گردید که مقدار Rf بدست آمده ۰/۷۷ می‌باشد

$$Rf = \frac{Zx}{Zf - Z0}$$

روش FTIR به جهت شناسایی گروه‌های عاملی در رنگدانه‌ی پرودیجیوسین برای شناسایی پیوندها انجام گرفت در این روش از نور مادون قرمز با تاباندن به ماده سبب ارتعاش در اتم و مولکول‌ها شده و باعث شناسایی پیوندها و ذرات ماده شد. در نمودار زیر پوشش وسیعی از یک طیف در محدوده‌ی ۳۳۰۰ تا ۳۶۰۰ با مرکز ۳۴۱۶/۹۴ وجود داشت، این محدوده به پیوندهای -N-H نسبت داده شد. قله‌ی موجود در ۲۸۵۴ دلالت

کار در چاهک‌های مورد استفاده در پلیت ۲۴ خانه ۲۰۰ میکرولیتر، TYM ریخته شد. سپس لوله‌ی حاوی انگل که تعداد انگل‌ها را به کمک لام نئوبار شمارش و به ۶۰۰۰۰۰ عدد در میلی‌لیتر تنظیم نموده و کاملاً تکان داده تا یکنواخت شود و به مقدار ۱۰۰ میکرولیتر به همه چاهک‌ها اضافه شد. پودر رنگدانه را به کمک آب مقطر استریل حل و به غلظت معینی تنظیم و از فیلتر استریل گذرانده و به کمک PBS رقت‌های مختلف رنگدانه که شامل ۱۰۰۰۰، ۵۰۰۰، ۲۵۰۰، ۱۲۵۰، ۶۲۵، ۳۱۲، ۱۵۶، ۷۸ میکروگرم بر میلی‌لیتر تهیه و به میزان ۳۰۰ میکرولیتر به چاهک‌ها اضافه گردید (سریال رقت با چند بار آزمایش به دست آمد به گونه‌ای که سری رقتی مناسب است که در بعضی غلظت‌ها کلا انگل از بین برود و بعضی رقت‌ها انگل زنده بماند). جهت کنترل منفی، به چاهک به جای رنگدانه و داروی مترونیدازول با غلظت‌های ۰/۱۹۵، ۰/۳۹، ۰/۷۸، ۱/۵۶، ۳/۱۲، ۶/۲۵، ۱۲/۵ و به PBS اضافه شد. پلیت‌ها در انکوباتور ۳۷ درجه سلسیوس قرار و در فواصل زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت تحرک و زنده بودن انگل‌ها با رنگ تریپان بلو (انگل‌های مرده رنگ را جذب کرده و آبی شدند در حالی که انگل‌های زنده بی‌رنگ باقی ماندند) بررسی گردید. نتایج شمارش انگل به صورت درصد بازدارندگی رشد GI% با استفاده از فرمول زیر محاسبه گردید. در این فرمول a تعداد انگل زنده در میکروتیوپ شاهد منفی و b تعداد انگل زنده در میکروتیوپ حاوی رنگدانه است. همچنین فرایند آماری به کمک نرم افزار Graphpad prism9 مقدار IC₅₀ محاسبه گردید.

$$GI\% = \frac{a - b}{a} \times 10$$

ج - بخش بررسی میزان سمیت رنگدانه با استفاده از آزمون MTT

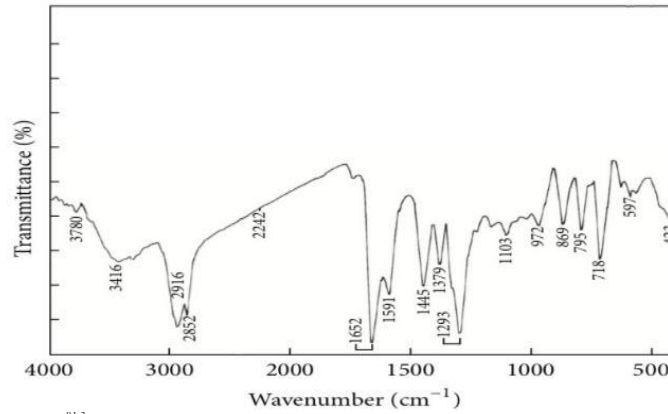
برای انجام این تست از کیت MTT، کشت رده سلولی موجود (PC12) در محیط کشت DMEM و در پلیت ۹۶ خانه‌ای کشت سلول استفاده شد. مطابق دستورالعمل کیت، کشت انجام و با کمک الیزا ریدر خوانده شد و با استفاده از فرمول زیر درصد حیات رده سلولی در غلظت‌های مختلف رنگدانه پرودیجیوسین بدست آمد. براساس فرمول AB جذب نوری چاهک بلانک، AC جذب نوری چاهک کنترل و AT جذب

نشانه‌دهنده پیوند C-O می‌باشد و قله‌ی ۱۳۸۴ پیوند دوگانه ی کربن-کربن را نشان می‌دهد.

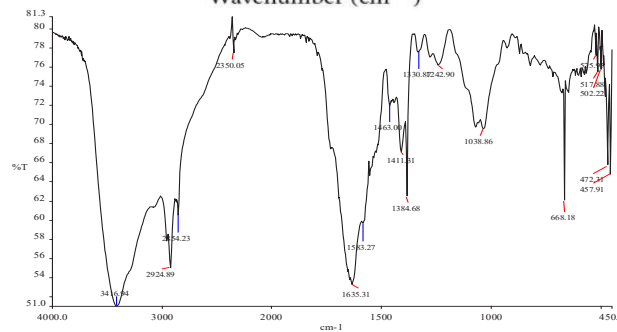
برکشی نامتقارن در گروه‌های متیلن دارد. مرکز ۱۶۳۵ و ۱۴۶۳ به گروه‌های NH- و گروه متیل موجود در پرودیجیوسین اشاره دارد. اوج قله‌ی موجود در ۱۳۳۰

نمودار ۲ و ۳: نمودار حاصل از FTIR رنگدانه‌ی رودیجیوسین

الف

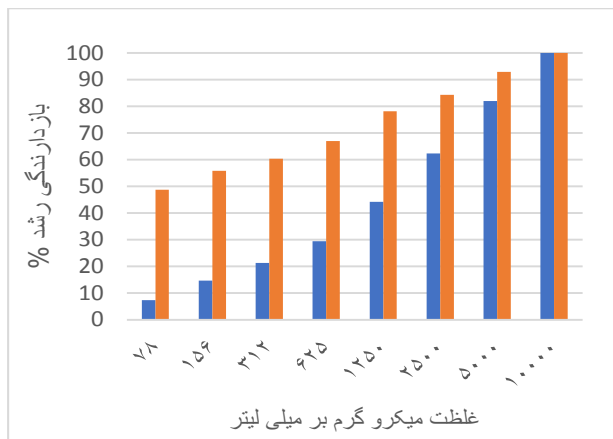
ب

الف) نتیجه مقاله رفرنس (۱۴)

ب) نتایج حاصل از FTIR

به منظور ارزیابی میزان تأثیر رنگدانه‌ی پرودیجیوسین بر روی تریکوموناس واژینالیس و همچنین مقایسه تأثیر آن‌ها با مترونیدازول در غلظت‌های متوالی تهیه و در مجموع ۶ سری آزمایش انجام گرفت. نتایج حاصل از این آزمایش‌ها نشان داد که رنگدانه‌ی پرودیجیوسین دارای خاصیت ضد تریکومونایی بوده و بر رشد و حیات انگل تأثیر می‌گذارند. البته این تأثیر در مقایسه با مترونیدازول بسیار کمتر بود (جدول ۱)

نمودار ۴: بررسی درصد بازدارندگی رشد رنگدانه پرودیجیوسین برانگل تریکوموناس

نتایج حاصل از بررسی IC_{50} تاثیر رنگدانه‌ی پرودیجیوسین بر انگل تریکوموناس واژینالیس با نرم افزار GraphPad prism 9 انجام گرفت. مقدار IC_{50} برای هر دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت به ترتیب برابر ۱۳۲۱ و ۱۱۲/۸ میکروگرم بر میلی لیتر بدست آمد. نتایج حاصل از بررسی اختلاف معنی دار بودن تاثیر رنگدانه پرودیجیوسین بر انگل تریکوموناس واژینالیس با آزمون Two-way ANOVA، نشان دهنده این است که افزایش درصد ممانعت از رشد انگل‌ها در تمامی غلظت‌ها و هر دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت در مقایسه با گروه کنترل معنی دار بوده است ($P < 0.0001$). با نمونه گیری از چاهک‌ها، تعداد انگل تریکوموناس واژینالیس که با غلظت‌های مختلف داروی مترونیدازول تیمار شده بودند، شمارش شد. محاسبه درصد بازدارندگی رشد در برابر دارو نشان داد که هرچه غلظت دارو بیشتر باشد، میزان بازدارندگی رشد نیز بیشتر می‌گردد، به طوری که در غلظت ۲۵ و ۱۲/۵ میکروگرم بر میلی لیتر میزان بازدارندگی ۱۰۰٪ است و در غلظت ۶/۲۵ میکروگرم بر میلی لیتر در ۲۴ ساعت ۹۸/۳۰٪ و در ۴۸ ساعت ۹۹/۳۵٪ است لذا میزان بازدارندگی با افزایش غلظت دارو رابطه مستقیم دارد. آنالیز داده‌ها نشان داد که افزایش درصد ممانعت از رشد انگل‌ها در تمامی غلظت‌ها و در دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت در مقایسه با گروه کنترل، اختلاف معنی داری داشت ($P < 0.0001$).

جدول ۱: شمارش انگل تریکوموناس واژینالیس در زمان‌ها و غلظت‌های مختلف رنگدانه پرودیجیوسین (Mean ±SD)

غلظت رنگدانه‌ی پرودیجیوسین میکروگرم بر میلی لیتر	تعداد انگل واژینالیس $\times 10^4$	تریکوموناس
کنترل	۲/۰۸ ± ۴۰/۶۶	۶۵/۶۶ ± ۳/۰۵
۱	۱/۱۵ ± ۳۷/۶۶	۳۳/۶۶ ± ۱/۵۲
۲	۱/۵۲ ± ۳۴/۶۶	۲۹ ± ۱
۳	۳۲ ± ۱	۲۶ ± ۱
۴	۱/۵۲ ± ۲۸/۶۶	۲۱/۶۶ ± ۱/۵۲
۵	۲/۵۱ ± ۲۲/۶۶	۱۴/۳۳ ± ۱/۱۵
۶	۲/۰۸ ± ۱۵/۳۳	۱۰/۳۳ ± ۱/۵۲
۷	۷/۳۳ ± ۰/۵۷	۴/۶۶ ± ۰/۵۷
۸	۰	۰

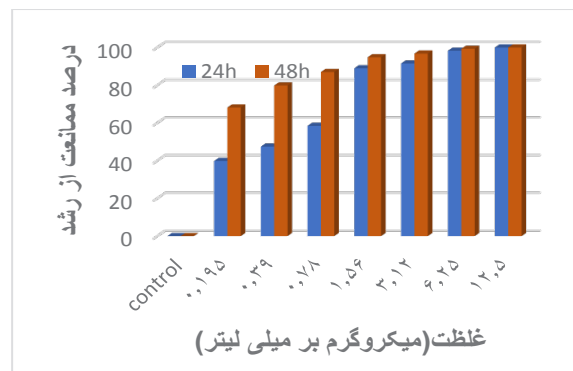
جدول ۲: شمارش تعداد انگل تریکوموناس واژینالیس در زمان‌ها و غلظت‌های مختلف تحت تیمار با مترونیدازول (Mean±SD)

غلظت داروی مترونیدازول میکروگرم بر میلی لیتر	تعداد انگل واژینالیس × ۱۰ ^۴	تریکوموناس انگل
	شمارش انگل در ۲۴ ساعت (Mean ±SD)	شمارش انگل در ۴۸ ساعت (Mean ±SD)
کنترل	۳۳/۳۹ ± ۳/۷۸	۵۱/۳۳ ± ۳/۲۱
۱	۲۳/۶۶ ± ۱/۵۲	۱۶/۳۳ ± ۲/۰۸
۲	۲۰/۶۶ ± ۱/۱۵	۱۰/۳۳ ± ۱/۵۲
۳	۱۶/۳۳ ± ۲/۰۸	۶/۶۶ ± ۱/۵۲
۴	۴/۳۳ ± ۰/۵۷	۲/۶۶ ± ۰/۵۷
۵	۳/۳۳ ± ۰/۵۷	۱/۶۶ ± ۰/۵۷
۶	۰/۶۶ ± ۰/۵۷	۰/۳۳ ± ۰/۵۷
۷	۰	۰

۰/۳۷ و ۰/۰۸۸ میکروگرم بر میلی لیتر بدست آمد. آنالیز داده‌ها با استفاده از آزمون Two-way ANOVA، نشان دهنده این بود که افزایش درصد ممانعت از رشد انگل‌ها در تمامی غلظت‌ها و در هر دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت در مقایسه با گروه کنترل معنی دار بوده است (P value < 0.0001). برای بررسی میزان سمیت رنگدانه‌ی پرودیجوسین و داروی مترونیدازول از رده سلولی PC12 و آزمون MTT استفاده شد. درصد زنده مانی و حیات در غلظت‌های مختلف از دارو و رنگدانه مورد بررسی قرار گرفت. برای بررسی تاثیر سمیت رنگدانه‌ی پرودیجوسین از غلظت‌های ۱۰۰۰۰، ۱۰۰۰، ۵۰۰، ۲۵۰، ۱۲۵، ۶۲٫۵، ۳۱٫۲۵، ۱۵٫۶۲۵، ۷٫۸۱۲ میکروگرم بر میلی لیتر استفاده شد. برای بررسی تاثیر سمیت داروی مترونیدازول از غلظت‌های ۲۰۰، ۱۰۰، ۵۰، ۲۵، ۱۲٫۵، ۶٫۲۵، ۳٫۱۲۵، ۱٫۵۶ میکروگرم بر میلی لیتر استفاده شد. ۴۸ ساعت بعد از کشت سلول داخل میکروپلیت ۹۶ خانه ای، سلول‌ها را تحت تیمار با داروها به مدت ۴۸ ساعت در انکوباتور گذاشته سپس ماده MTT را اضافه نموده، روی آن فویل کشیده تا تاریک باشد و ۴ ساعت پلیت را انکوبه نمودیم. پس از اتمام زمان، چاهک‌ها را تخلیه و DMSO ریخته و با الیزا ریدر در طول موج ۵۴۵ نانومتر خواندیم نتایج با نرم افزار Graphpad prism9 بدست آمد.

نتایج حاصل از CC₅₀ برای رنگدانه‌ی پرودیجوسین و مترونیدازول

بعد از خوانش پلیت حاوی سلول که تحت تیمار دارو و رنگدانه در غلظت‌های مشخص انجام گرفت مقایسه‌ی نتایج OD چاهک‌های حاوی رنگدانه و دارو با OD چاهک‌های کنترل با استفاده از نرم افزار Graphpad prism9 بدست آمد و مقدار CC₅₀ سلول را در مدت زمان ۴۸ ساعت مورد بررسی قرار دادیم.

نمودار ۵: درصد ممانعت از رشد انگل تریکوموناس واژینالیس تحت تیمار با داروی مترونیدازول

به منظور بررسی IC₅₀ داروی مترونیدازول بر انگل تریکوموناس واژینالیس، به کمک نرم افزار GraphPad prism9 مقدار IC₅₀ برای هر دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت محاسبه شد. مقدار IC₅₀ در ۲۴ و ۴۸ ساعت به ترتیب برابر

نتایج حاصل از SI

دارو زمانی قابل استفاده می‌باشد که در غلظت کشندگی عامل بیماری زا، برای میزبان سمیت نداشته باشد. مؤثر بودن هر ترکیب دارویی به ایندکس درمانی (SI) آن بستگی دارد که با تقسیم CC_{50} به IC_{50} هر دارو محاسبه می‌شود.

$$SI = \frac{CC_{50} \text{ (Cell)}}{IC_{50} \text{ (Trichomons vaginalis)}}$$

جدول ۳: نتایج ایندکس رنگدانه‌ی پرودیجیوسین و داروی مترونیدازول

ترکیب	IC_{50} ۴۸ ساعت	CC_{50} ۴۸ ساعت	SI
پرودیجیوسین	۱۱۲/۸	۸۴۲/۴	۷/۴۶
مترونیدازول	۰/۰۸۸	۷۲/۵۳	۸۲۴/۲۰

بحث

در مطالعه حاضر، اثر ضد انگلی رنگدانه‌ی پرودیجیوسین استخراج شده از باکتری سراشیا مارسنس بر روی تریکوموناس واژینالیس مورد ارزیابی قرار گرفت. تاثیر این رنگدانه بر روی انگل تریکوموناس برای اولین بار انجام گردید، لذا برای استفاده از این رنگدانه در فاز درمانی نیاز به بررسی و تحقیقات بیشتر می‌باشد. باکتری سراشیا مانند اعضای دیگر خانواده انتروباکتریاسه بر روی اکثر محیط‌های غذایی رشد می‌کند و برای تولید رنگدانه پرودیجیوسین نیاز به دمای ۲۸ درجه ی سلسیوس و pH قلیایی دارد که در این شرایط رنگدانه‌ی بهتری تولید می‌کنند. در تحقیقات انجام شده توسط Srimathi و همکاران بیان شد که بهترین شرایط برای تولید رنگدانه، دمای ۲۸ درجه سلسیوس، مدت زمان ۴۸ تا ۷۲ ساعت و pH خنثی تا قلیایی است که نتایج این پژوهش با مقاله فوق همخوانی دارد. (۱۵). طبق تحقیقات انجام شده توسط Chee-Hoo Yip و همکاران در سال ۲۰۲۰، رنگدانه پرودیجیوسین بر روی میکروارگانیسم‌های متعددی مؤثر بوده اما بر روی سویه های سودوموناس آروژینوزا (*Pseudomonas aeruginosa*) گونه‌ی PA14 و سالمونلا تیفی موریوم (*Salmonella typhimurium*) تاثیر نداشت و مقاوم هستند. غلظت مؤثر رنگدانه بر روی باکتری استافیلوکوکوس اورئوس (*Staphylococcus*)

(*aureus*) و باکتری انتروکوکوس فکالیس (*Enterococcus faecalis*) ۱۰ میکروگرم بر میکرولیتر (۱/۰ میلی گرم بر میلی لیتر) و میزان تاثیر بر روی MRSA بیش از ۱۰ میکروگرم بر میکرولیتر است (۱۶). طبق تحقیقات Estelle Marchal و همکاران در سال ۲۰۱۳ رنگدانه پرودیجیوسین دارای انواعی از مشتقات می‌باشد که هر یک از این مشتقات دارای یک گروه عاملی منحصر به فرد هستند تاثیر رنگدانه با این گروه‌های عاملی بر روی انگل پلاسمودیوم فالسیپاروم (*Plasmodium falciparum*) مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که بعضی از گروه‌های عاملی باعث کاهش تاثیر ضد میکروبی رنگدانه‌ی پرودیجیوسین و کاهش مقدار IC_{50} تا ۵۰ برابر می‌گردد (۱۷). ما در این پژوهش، به دلیل قیمت بالای رنگدانه، امکان تهیه تجاری آن مقدور نبود بلکه رنگدانه را با وجود محدودیت‌ها جداسازی نمودیم و لذا وجود نوع گروه های عاملی رنگدانه برایمان مشخص نگردید. شاید یکی از دلایل زیاد بودن مقدار IC_{50} این رنگدانه، همین گروه‌های عاملی باشد. Elhameur Hacene و همکاران در سال ۲۰۲۰ نشان دادند که رنگدانه پرودیجیوسین دارای خواص آنتی اکسیدانی و ضد میکروبی در برابر باکتری‌ها و قارچ‌ها می‌باشد و مقدار IC_{50} مؤثر بر روی این میکروارگانیسم‌ها را ۵۴۰ میکروگرم بر میلی لیتر عنوان نمودند (۱۸). در حالی که در مطالعه ی ما مقدار IC_{50} در ۴۸ ساعت ۱۱۲/۸ میکروگرم بر میلی لیتر بود. به غیر از مسئله خلوص و فرمول شیمیایی و مدت زمان تاثیر گذاری رنگدانه که در هردو پژوهش یکسان نیست، شاید یکی از علل تفاوت‌ها، نوع میکروارگانیسم مورد مطالعه می‌باشد که یکسان نبوده ولی آن چه مسلم است مسئله مؤثر بودن رنگدانه در کشتن میکروب و تک یاخته می‌باشد که برای مقایسه آن‌ها تحقیقات بیشتری نیاز است. در پژوهش Mohamad A Othman و همکاران در سال ۲۰۱۹ تاثیر رنگدانه‌ی پرودیجیوسین بر روی ۴ باکتری گرم مثبت و ۷ باکتری گرم منفی بررسی شد. غلظت‌های مورد استفاده ی رنگدانه بین ۲۵ تا ۴۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر ذکر گردیده شد و مقدار IC_{50} برای باکتری‌های گرم مثبت در محدوده‌ی ۱۸/۲۶ تا ۵۴/۵۱ میکروگرم بر میلی لیتر است و برای باکتری‌های گرم منفی ۳۱/۲۰ تا ۷۱/۶۹ میکروگرم بر میلی لیتر ذکر شده است (۱۹). در این پژوهش میزان IC_{50} در ۴۸ ساعت ۱۱۲/۸ میکروگرم بر میلی لیتر به

دست آمد که گرچه تاثیر روی باکتری‌ها بهتر از تک‌یاخته تریکوموناس به نظر می‌رسد ولی اختلافات فاحش نمی‌باشد. در این مطالعه، بعد از استخراج رنگدانه غلظت رنگدانه در طول موج ۵۳۵ دارای قله بود و همچنین خالص بودن رنگدانه به وسیله کروماتوگرافی لایه نازک مورد بررسی و تایید شد (۲۰). نتایج مورد بررسی از پیوندها و گروه‌های عاملی رنگدانه پرودیجیوسین به روش FTIR، وجود گروه‌های عاملی در رنگدانه با موارد ذکر شده در مقالات، تطبیق و مورد تایید بود و همین امر دلیلی بر درستی و تایید رنگدانه پرودیجیوسین می‌باشد (۱۴). طبق تحقیقات انجام شده توسط بهاروند و همکاران در سال ۲۰۱۵ تاثیر داروی مترونیدازول در بازه‌ی زمانی ۲۴ ساعت بر روی سلول Vero انجام شد نتایج بدست آمده اینگونه گزارش شده‌است که مقدار CC_{50} برابر با $70/23$ میکروگرم بر میلی‌لیتر و مقدار IC_{50} برابر با $0/047$ میکروگرم بر میلی‌لیتر بدست آمده است (21). نتیجه‌ی پژوهش ما در زمینه تاثیر مترونیدازول بر روی سلول PC12 در بازه‌ی زمانی ۴۸ ساعت مقدار IC_{50} برابر است یا $0/088$ میکروگرم بر میلی‌لیتر و مقدار CC_{50} $72/53$ میکروگرم بر میلی‌لیتر بدست آمد نتایج ما تا حدودی با نتایج بهاروند هم خوانی داشته است با ذکر این تفاوت که نتایج ما در ۴۸ ساعت انجام شده‌است. در این پژوهش، میزان IC_{50} پرودیجیوسین بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس به کمک نرم افزار Graphpad prism9 محاسبه گردید که در ۲۴ و ۴۸ ساعت به ترتیب ۱۳۲۱ و $112/8$ میکروگرم بر میلی‌لیتر بدست آمد. همچنین میزان CC_{50} این رنگدانه پس از ۴۸ ساعت $842/4$ میکروگرم بر میلی‌لیتر و شاخص SI آن $7/46$ بدست آمد که با توجه به اینکه پرودیجیوسین جدا شده از سویه‌های مختلف، احتمالاً تاثیر متفاوتی دارند، با این حال نتیجه خوبی است و چون غلظت ضد سلولی آن بیش از

۷ برابر ضد انگلی رنگدانه هست، مطالعات جامع تر می‌تواند در روند تکمیل این پژوهش موثر باشد. قطعاً نوع رنگدانه مجزا از سویه‌ها و بررسی سمیت رنگدانه روی رده‌های سلولی دیگر در افزایش آگاهی ما برای رسیدن به نتیجه مطلوب کمک خواهد کرد.

نتیجه‌گیری

رنگدانه‌های باکتریایی می‌توانند به صورت موثری دارای اثر ضد میکروبی باشند. تحقیق حاضر به جهت بررسی اثر این رنگدانه بر انگل تریکوموناس واژینالیس صورت گرفت که نتایج آن بیانگر موثر بودن این رنگدانه بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس می‌باشد. رنگدانه پرودیجیوسین استخراج شده در این تحقیق بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس موثر بوده و با غلظت بیشتر برای رده سلولی سمیت داشت که نتیجه خوبی است اما شاخص درمانی آن بسیار کمتر از داروی مترونیدازول بود. این مطالعه اولین مطالعه صورت گرفته بر روی انگل تریکوموناس واژینالیس بوده و لذا استفاده از این رنگدانه در درمان عفونت این انگل، نیازمند بررسی‌های بیشتری در شرایط برون تنی و درون تنی می‌باشد.

سپاسگزاری

این مطالعه حاصل بخشی از پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی میکروبیولوژی گرایش میکروب‌های بیماری‌زا دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج می‌باشد، بدین وسیله از دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج دانشکده علوم و کارشناس بخش آزمایشگاه میکروبیولوژی سرکار خانم عاطفه صبوری زاده تشکر و قدردانی می‌شود.

1. Margarita V, Fiori PL, Rappelli P. Impact of Symbiosis Between *Trichomonas vaginalis* and *Mycoplasma hominis* on Vaginal Dysbiosis: A Mini Review. *Front Cell Infect Microbiol*. 2020;10(May):1–6.
2. Lazenby GB, Taylor PT, Badman BS, Mchaki E, Korte JE, Soper DE, et al. An association between *Trichomonas vaginalis* and high-risk human papillomavirus in rural Tanzanian women undergoing cervical cancer screening. *Clin Ther* [Internet]. 2014;36(1):38–45.
3. Stark JR, Judson G, Alderete JF, Mundodi V, Kucknoor AS, Giovannucci EL, et al. Prospective study of trichomonas vaginalis infection and prostate cancer incidence and mortality: Physicians' health study. *J Natl Cancer Inst*. 2009;101(20):1406–11.
4. Muzny CA, Schwebke JR. The clinical spectrum of *Trichomonas vaginalis* infection and challenges to management. *Sex Transm Infect*. 2013;89(6):423–5.
5. Leitsch D, Kolarich D, Binder M, Stadlmann J, Altmann F, Duchêne M. *Trichomonas vaginalis*: Metronidazole and other nitroimidazole drugs are reduced by the flavin enzyme thioredoxin reductase and disrupt the cellular redox system. Implications for nitroimidazole toxicity and resistance. *Mol Microbiol*. 2009;72(2):518–36.
6. Tuli HS, Chaudhary P, Beniwal V, Sharma AK. Microbial pigments as natural color sources: current trends and future perspectives. *J Food Sci Technol*. 2015;52(8):4669–78.
7. Characteristics B, Wilkowske CJ, Ii JAW, Martin WJ, Ritts RE. *Serratia marcescens*. 2010;152(1):903–12.
8. Paul T, Bandyopadhyay TK, Mondal A, Tiwari ON, Muthuraj M, Bhunia B. A comprehensive review on recent trends in production, purification, and applications of prodigiosin. *Biomass Convers Biorefinery*. 2020;
9. Jehlička J, Němec I, Varnali T, Culka A, Svatoš A, Frank O, et al. The pink pigment prodigiosin: Vibrational spectroscopy and DFT calculations. *Dye Pigment*. 2016;134:234–43.
10. Srimathi, Priya R, Nirmala M, Malarvizhi A. Isolation, Identification, Optimization of Prodigiosin Pigment Produced by *Serratia Marcescens* and its Applications. *Int J Latest Eng Manag Res*. 2017;02(09):11–21.
11. Mehta M, Shah G. Extraction of pigment from *Serratia marcescens* and its application in candle industry . *Adv Appl Res*. 2015;7(2):144.
12. Momeni Z, Sadraei J, Kazemi B, Dalimi A. Molecular typing of the actin gene of *Trichomonas vaginalis* isolates by PCR-RFLP in Iran. *Exp Parasitol* [Internet]. 2015;159:259–63.
13. Tejasvini S. Pore, Ashwini B. Khanolkar NHN. Production, Purification, Identification of Prodigiosin From *Serratia Sp.* and Its Antimicrobial Activity. *Res J Life Sci Bioinformatics, Pharm Chem Sci*. 2016;1(325):212–21.
14. Sumathi C, Mohanapriya D, Swarnalatha S, Dinesh MG, Sekaran G. Production of prodigiosin using tannery fleshing and evaluating its pharmacological effects. *Sci World J*. 2014;2014.
15. Srimathi R, Priya R, Nirmala M, Malarvizhi A. Isolation, Identification, Optimization of Prodigiosin Pigment Produced by *Serratia Marcescens* and its Applications. 2017;02(09):11–21.
16. Yip CH, Mahalingam S, Wan KL, Nathan S. Prodigiosin inhibits bacterial growth and virulence factors as a potential physiological response to interspecies competition. *PLoS One*. 2021;16(6 June):1–24.

17. Marchal E, Smithen DA, Uddin MI, Robertson AW, Jakeman DL, Mollard V, et al. Synthesis and antimalarial activity of prodigiosenes. *Org Biomol Chem*. 2014;12(24):4132–42.
18. HACENE E. Effect of Prodigiosin From *Serratia Marcescens* Br1 Strain As an Antioxidative, Antimicrobial, and in Vivo Wound Healing. *Asian J Pharm Clin Res*. 2020;(October):175–9.
19. Othman M, El-Zamik F, Hegazy M, Salama A. ISOLATION AND IDENTIFICATION OF EGYPTIAN STRAINS OF *Serratia marcescens* PRODUCING ANTIBACTERIAL AND ANTIOXIDANT PRODIGIOSIN PIGMENT. *Zagazig J Agric Res*. 2019;46(5):1573–82.
20. Elmenshawey A, Abdelrazak A, Mowafy AM, Osman Y. Optimization of bioreactor cultivation parameters by taguchi orthogonal array design for enhanced prodigiosin production. *Iran J Chem Chem Eng*. 2020;39(3):319–30.
21. Baharvandi Z, Sadraei J. Comparison of the Effect of Metronidazole, Tinidazole, Mango and Blueberry Extracts on *Trichomonas vaginalis* in Vitro. *Infect Epidemiol Med*. 2016;2(3):24–7.